

**ДЕРЖАВНИЙ ВИЩИЙ НАВЧАЛЬНИЙ ЗАКЛАД
«УЖГОРОДСЬКИЙ НАЦІОНАЛЬНИЙ УНІВЕРСИТЕТ»
ГЕОГРАФІЧНИЙ ФАКУЛЬТЕТ
Кафедра загальної педагогіки та педагогіки вищої школи**

«ЗАТВЕРДЖУЮ»
Декан географічного факультету
Іван КАЛІНИЧ
«30» червня 2022 року

РОБОЧА ПРОГРАМА НАВЧАЛЬНОЇ ДИСЦИПЛІНИ

«ПЕДАГОГІКА З ОСНОВАМИ ПЕДМАЙСТЕРНОСТІ»

Рівень вищої освіти	перший (бакалаврський)
Галузь знань	01 Освіта/Педагогіка
Спеціальність	014 Середня освіта
Предметна спеціальність	014.07. Середня освіта. Географія
Освітня програма	Географія
Статус дисципліни	обов'язкова
Мова навчання	українська

Робоча програма навчальної дисципліни «Педагогіка з основами педмайстерності» для здобувачів вищої освіти галузі знань 01 «Освіта/Педагогіка» спеціальності 014 «Середня освіта», предметної спеціальності 014.07 «Середня освіта. Географія», освітньої програми «Географія».

Розробник: Ключкович Тетяна Василівна – кандидат педагогічних наук, доцент кафедри загальної педагогіки та педагогіки вищої школи

Робочу програму розглянуто та затверджено на засіданні кафедри загальної педагогіки та педагогіки вищої школи

протокол № 9 від «31» травня 2022 р.

Завідувач кафедри Ч.В. Козубовська І.В.

Схвалено науково-методичною комісією факультету суспільних наук протокол № 08 від «7» червня 2022 р.

Голова науково-методичної комісії Попадич О.О.

1. ОПИС НАВЧАЛЬНОЇ ДИСЦИПЛІНИ

Найменування показників	Розподіл годин за навчальним планом	
	Денна форма навчання	Заочна форма навчання
Кількість кредитів ЄКТС – 3	Рік підготовки:	
Загальна кількість годин – 90	3-ій	3-ій
Кількість модулів – 2	Семестр:	
Тижневих годин: для денної форми навчання: 3 аудиторних – 44 самостійної роботи студента – 46	5-ий	6-ий
	Лекції:	
	30	8
	Практичні (семінарські):	
	14	4
Вид підсумкового контролю: екзамен	Лабораторні:	
	–	–
Форма підсумкового контролю: усна	Самостійна робота:	
	46	78

2. МЕТА НАВЧАЛЬНОЇ ДИСЦИПЛІНИ

Метою навчальної дисципліни «Педагогіка з основами педмайстерності» є формування в студентів теоретичних знань і практичних навичок з навчання й виховання учнів, розвиток педагогічної позиції щодо процесу навчання, оволодіння ефективними шляхами впливу на розвиток особистості.

Відповідно до освітньої програми, вивчення дисципліни сприяє формуванню у здобувачів вищої освіти таких компетентностей:

1) загальних компетентностей:

ЗК-1. Здатність реалізувати свої права і обов'язки як члена суспільства, усвідомлювати цінності громадянського (вільного демократичного) суспільства, верховенства права, прав і свобод людини і громадянина в Україні.

ЗК-2. Здатність зберігати та примножувати моральні, культурні, наукові цінності і досягнення суспільства на основі розуміння історії та закономірностей розвитку предметної області, її місця у загальній системі знань про природу і суспільство та у розвитку суспільства, техніки і технологій, вести здоровий спосіб життя.

ЗК-3. Здатність вчитися і оволодівати сучасними знаннями.

ЗК-4. Здатність працювати в команді.

ЗК-5. Здатність спілкуватися державною мовою як усно, так і письмово.

ЗК-7. Здатність застосовувати знання у практичних ситуаціях.

ЗК-8. Навички використання інформаційних і комунікаційних технологій.

ЗК-9. Здатність діяти на основі етичних міркувань (мотивів).

ЗК-10. Здатність до адаптації та дії в новій ситуації.

ЗК-11. Здатність до прийняття ефективних рішень у професійній діяльності та відповідального ставлення до обов'язків, мотивування людей до досягнення спільної мети (лідерська компетентність).

ЗК-12. Здатність до генерування нових ідей, виявлення та розв'язання проблем, ініціативності та підприємливості (підприємницька компетентність).

2) фахових компетентностей:

ФК-1. Здатність до формування в учнів ключових і предметних компетентностей та здійснення міжпредметних зв'язків.

ФК-2. Володіння основами цілепокладання, планування та проектування процесу навчання учнів.

ФК-3. Здатність здійснювати об'єктивний контроль і оцінювання рівня навчальних досягнень учнів.

ФК-4. Здатність до пошуку ефективних шляхів мотивації дитини до саморозвитку (самовизначення, зацікавлення, усвідомленого ставлення до навчання).

ФК-5. Здатність до забезпечення життя і здоров'я учнів (зокрема з особливими потребами) в освітньому процесі та позаурочній діяльності.

ФК-6. Здатність здійснювати виховання на уроках і в позакласній роботі, виконувати педагогічний супровід процесів соціалізації учнів та формування їхньої культури.

ФК-7. Здатність до критичного аналізу, діагностики й корекції власної педагогічної діяльності, оцінки педагогічного досвіду.

3) предметних компетентностей:

ПК-3. Здатність застосовувати базові знання з природничих та суспільних наук у навчанні та професійній діяльності при вивченні Землі (світу), материків і океанів, України.

ПК-7. Здатність реалізовувати краєзнавчий підхід на уроках географії, у позакласній і позашкільній роботі з учнівською молоддю.

3. ПЕРЕДУМОВИ ДЛЯ ВИВЧЕННЯ НАВЧАЛЬНОЇ ДИСЦИПЛІНИ

Передумовами вивчення навчальної дисципліни «Педагогіка з основами педмайстерності» є опанування таких навчальних дисциплін освітньої програми (ОП):

- ОК1.3. Філософія
ОК2.23 Психологія

4. ОЧІКУВАНІ РЕЗУЛЬТАТИ НАВЧАННЯ

Відповідно до освітньої програми «Географія», вивчення навчальної дисципліни повинно забезпечити досягнення здобувачами вищої освіти таких програмних результатів навчання (ПРН):

Програмні результати навчання	Шифр ПРН
Знає основні історичні етапи розвитку предметної області.	ПРН-1
Знає закономірності розвитку особистості, вікові особливості учнів, їхню психологію та специфіку сімейних стосунків.	ПРН-2
Знає та розуміє принципи, форми, сучасні методи, методичні прийоми навчання предмета в закладах загальної середньої освіти (рівень базової середньої освіти).	ПРН-3
Знає та розуміє особливості навчання різноманітних груп учнів, застосовує диференціацію навчання, організовує освітній процес з урахуванням особливих потреб учнів.	ПРН-4
Уміє оперувати базовими категоріями та поняттями спеціальності.	ПРН-5
Уміє застосовувати міжнародні та національні стандарти і практики в професійній діяльності.	ПРН-7
Добирає і застосовує сучасні освітні технології та методики для формування предметних компетентностей учнів і здійснює самоаналіз ефективності уроків.	ПРН-8
Володіє формами та методами виховання учнів на уроках і в позакласній роботі, уміє відстежувати динаміку особистісного розвитку дитини.	ПРН-9
Здатний проектувати психологічно безпечне й комфортне освітнє середовище, уміє виявляти булінг серед учнів та протидіяти йому, організовувати співпрацю учнів та комунікацію з їхніми батьками.	ПРН-10
Здатний цінувати різноманіття та мультикультурність, керуватися в педагогічній діяльності етичними нормами, принципами толерантності, діалогу й співробітництва.	ПРН-11
Добирає міжпредметні зв'язки курсів географії в базовій середній школі з метою формування в учнів природничо-наукової компетентності відповідно до вимог Державного стандарту загальної середньої освіти з освітньої галузі «Природознавство»; володіє методикою навчання пропедевтичного курсу «Природознавство».	ПРН-23

Очікувані результати навчання, які повинні бути досягнуті здобувачами освіти після опанування навчальної дисципліни «Педагогіка з основами педмайстерності»:

Програмні результати навчання	Шифр ПРН
Знати історію та основні етапи розвитку педагогіки, її зв'язок з іншими науками.	ПРН-1
Розуміти процес соціалізації особистості, знати вікові особливості учнів та їхні психологічні характеристики.	ПРН-2

Знати принципи, форми та методи навчання предмета в закладах загальної середньої освіти.	ПРН-3
Знати особливості навчання різнорідних груп учнів, застосовувати методики диференціації навчання, організувати освітній процес з урахуванням особливих потреб учнів.	ПРН-4
Оперувати базовими категоріями та поняттями в галузі педагогічної науки.	ПРН-5
Знати принципи демократичної правової держави та дотримуватися їх у професійній і громадській діяльності.	ПРН-6
Знати основні вимоги національних і міжнародних стандартів загальної середньої освіти, вміти їх застосовувати в професійній діяльності.	ПРН-7
Знати концептуальні основи та особливості застосування новітніх технологій та методик навчання для формування предметних компетентностей учнів.	ПРН-8
Застосовувати сучасні методи та технології виховання учнів, відстежувати динаміку особистісного розвитку дитини.	ПРН-9
Вміти проектувати психологічно комфортне освітнє середовище, виявляти булінг серед учнів та протидіяти йому, організувати співпрацю учнів та комунікацію з їхніми батьками.	ПРН-10
Розуміти культурне розмаїття в сучасному суспільстві, керуватися етичними нормами, принципами толерантності, діалогу й співробітництва в педагогічній діяльності.	ПРН-11
Добирати міжпредметні зв'язки, адаптувати теоретичні та практичні позиції сучасної дидактики у відповідності до особливостей процесу навчання географії в закладах загальної середньої освіти.	ПРН-23

5. ЗАСОБИ ДІАГНОСТИКИ ТА КРИТЕРІЇ ОЦІНЮВАННЯ РЕЗУЛЬТАТІВ НАВЧАННЯ

Засоби оцінювання та методи демонстрування результатів навчання

Засобами оцінювання та методами демонстрування результатів навчання з навчальної дисципліни є:

- поточне опитування;
- презентація результатів виконаних завдань і досліджень;
- екзамен.

Форми контролю та критерії оцінювання результатів навчання

Форми поточного контролю: виступ на семінарських заняттях, презентація самостійної роботи.

Форма модульного контролю: письмова контрольна робота.

Форма підсумкового семестрового контролю: усний екзамен.

Розподіл балів, які отримують здобувачі вищої освіти (модуль 1)

Поточне оцінювання та самостійна робота				Модульна контрольна робота	Сума
T2	T3	T5	CP	50	100
10	10	10	20		

T1, T2... - теми

Розподіл балів, які отримують здобувачі вищої освіти (модуль 2)

Поточне оцінювання та самостійна робота					Модульна контрольна робота	Сума
T6	T8	T9	T10	CP	50	100
10	10	10	10	10		

T1, T2... - теми

Оцінювання окремих видів навчальної роботи з дисципліни

Вид діяльності здобувача вищої освіти	Модуль 1		Модуль 2	
	Кількість	Максимальна кількість балів (сумарна)	Кількість	Максимальна кількість балів (сумарна)
Практичні (семінарські) заняття	3	30	4	40
Презентація (аналітичне завдання)	1	20	1	10
Модульна контрольна робота	1	50	1	50
Разом	5	100	6	100

Критерії оцінювання модульної контрольної роботи.

Мінімальний поріг для допуску до модульної контрольної роботи становить 10 балів. Модульна контрольна робота складається з трьох запитань описово-аналітичного характеру.

Перше і друге запитання покликані оцінити знання з тематичної проблематики відповідного модулю, яка надавалася на лекціях і обговорювалася на семінарських заняттях. Залежно від обсягу, послідовності викладу і орієнтуванні у тематичному матеріалі, перше і друге запитання модульної контрольної роботи максимально можуть бути оцінені у 10 балів кожне.

Третє питання модульної контрольної роботи має творчо-аналітичний характер. Залежно від обґрунтованості аргументів і суб'єктивних висновків студента з визначеної проблематики, третє запитання модульної контрольної роботи максимально може бути оцінене у 20 балів.

Критерії оцінювання підсумкового семестрового контролю.

Відповідно до «Положення про порядок та методику проведення семестрових (курсівих) екзаменів і заліків в Ужгородському національному університеті» (затверджено Наказом Ректора ДВНЗ «УжНУ» № 698/01-17 від 08.05.2015 р.), знання студентів оцінюється як з теоретичної, так і з практичної підготовки за такими критеріями:

оцінку «відмінно» (90-100 балів, А) заслуговує студент, який:

- всебічно і глибоко володіє навчально-програмовим матеріалом;
- вміє самостійно виконувати завдання, передбачені програмою, використовує набуті знання і вміння у нестандартних ситуаціях;
- засвоїв основну і ознайомлений з додатковою літературою, яка рекомендована програмою;
- засвоїв взаємозв'язок основних понять дисципліни та усвідомлює їх значення для професії, яку він набуває;
- вільно висловлює власні думки, самостійно оцінює різноманітні життєві явища і факти, виявляючи особистісну позицію;
- самостійно визначає окремі цілі власної навчальної діяльності, виявив творчі здібності і використовує їх при вивченні навчально-програмового матеріалу, проявив нахил до наукової роботи.

оцінку « добре» (82-89 балів, В) – заслуговує студент, який:

- повністю опанував і вільно (самостійно) володіє навчально-програмовим матеріалом, в тому числі застосовує його на практиці, має системні знання в достатньому обсязі відповідно до навчально-програмового матеріалу, аргументовано використовує їх у різних ситуаціях;
- має здатність до самостійного пошуку інформації, а також до аналізу, постановки і розв'язування проблем професійного спрямування;
- під час відповіді допустив деякі неточності, які самостійно виправив, добирає переконливі аргументи на підтвердження вивченого матеріалу;

оцінку «добре» (74-81 бал, С) заслуговує студент, який:

- в цілому навчальну програму засвоїв, але відповідає на екзамені з певною кількістю помилок;
- вміє порівнювати, узагальнювати, систематизувати інформацію під керівництвом викладача, в цілому самостійно застосовувати на практиці, контролювати власну діяльність;
- опанував навчально-програмовий матеріал, успішно виконав завдання, передбачені програмою, засвоїв основну літературу, яка рекомендована програмою;

оцінку «задовільно» (64-73 бали, D) – заслуговує студент, який:

- знає основний навчально-програмовий матеріал в обсязі, необхідному для подальшого навчання і використання його у майбутній професії;
- виконує завдання непогано, але зі значною кількістю помилок;
- ознайомлений з основною літературою, яка рекомендована програмою;
- допускає на заняттях чи екзамені помилки при виконанні завдань, але під керівництвом викладача знаходить шляхи їх усунення.

оцінку «задовільно» (60-63 бали, E) – заслуговує студент, який:

- володіє основним навчально-програмовим матеріалом в обсязі, необхідному для подальшого навчання і використання його у майбутній професії, а виконання завдань задовольняє мінімальні критерії. Знання мають репродуктивний характер.

оцінка «незадовільно» (35-59 балів, FX) – виставляється студенту, який:

виявив суттєві прогалини в знаннях основного програмового матеріалу, допустив принципові помилки у виконанні передбачених програмою завдань.

оцінка «незадовільно» (35 балів, F) – виставляється студенту заочної форми навчання, який:

- володіє навчальним матеріалом тільки на рівні елементарного розпізнавання і відтворення окремих фактів або не володіє зовсім;
- допускає грубі помилки при виконанні завдань, передбачених програмою;
- не може продовжувати навчання і не готовий до професійної діяльності після закінчення університету без повторного вивчення даної дисципліни.

При виставленні оцінки враховуються результати навчальної роботи студента протягом семестру.

Таблиця відповідності оцінок за різними шкалами

Оцінка за 100-бальною шкалою	Оцінка ЄКТС	Оцінка за національною шкалою	
		диференційована	недиференційована
90-100	A	відмінно	зараховано
82-89	B	добре	
74-81	C		
64-73	D	задовільно	
60-63	E		
35-59	FX	незадовільно з можливістю повторного складання	незараховано з можливістю повторного складання
0-34	F	незадовільно з обов'язковим повторним вивченням дисципліни	незараховано з обов'язковим повторним вивченням дисципліни

6. ПРОГРАМА НАВЧАЛЬНОЇ ДИСЦИПЛІНИ

6.1. Зміст навчальної дисципліни

МОДУЛЬ 1

Тема 1. Педагогіка як наука і навчальна дисципліна

Педагогіка як наука. Педагогіка як навчальна дисципліна. Об'єкт і предмет педагогіки. Головні завдання та функції педагогіки на сучасному етапі. Основні педагогічні категорії (освіта, навчання, виховання, особистість та ін.). Система педагогічних наук. Зв'язок педагогіки з іншими науками. Педагогічна наука і педагогічна практика. Історія та етапи становлення педагогіки як науки.

Тема 2. Теоретико-методологічні основи науково-педагогічних досліджень

Сутність поняття "педагогічне дослідження". Основні складові та етапи педагогічного дослідження. Взаємозв'язок понять методологія, метод та методика дослідження. Класифікація методів науково-педагогічних досліджень. Характеристика теоретичних і емпіричних методів педагогічного дослідження.

Тема 3. Соціалізація особистості: соціально-педагогічні аспекти

Поняття індивіда, особистості та індивідуальності у педагогіці. Розвиток і формування особистості. Спадковість, середовище і виховання як головні чинники формування особистості. Основні теорії розвитку особистості. Вікова періодизація в педагогіці та її критерії. Психолого-педагогічна характеристика дітей різного віку. Акселерація та ретардація. Індивідуальні особливості учнів.

Тема 4. Особливості педагогічної професії та особистість вчителя в сучасних реаліях

Суть педагогічної діяльності, основні види. Історичні корені педагогічної професії. Педагогічна діяльність як процес розв'язання педагогічних ситуацій. Значення педагогічної професії. Функції педагога. Професійно обумовлені вимоги до особистості педагога. Поняття педагогічної майстерності. Загальна характеристика складових елементів педагогічної майстерності. Професійно-педагогічна культура. Самоосвіта як один зі шляхів професійного становлення вчителя.

Тема 5. Виховання як педагогічний процес

Виховний процес та його характеристики. Концепції виховання. Фактори, що впливають на виховний процес. Закономірності та принципи процесу виховання. Завдання виховання у сучасному суспільстві. Управління процесом виховання. Форми та методи виховання. Методи самовиховання. Методи корекції поведінки. Національно-патріотичне виховання дітей та молоді.

МОДУЛЬ 2

Тема 6. Основи дидактики як теорії освіти та навчання

Дидактика як галузь педагогіки, її предмет і завдання. Виникнення і розвиток дидактики. Основні дидактичні концепції. Категорії дидактики. Процес навчання, його структура та функції. Принципи та закономірності навчання. Поняття «зміст освіти». Нормативні документи, що відображають зміст освіти (навчальний план, навчальна програма, підручники). Система освіти в Україні. Принципи побудови системи освіти в Україні. Концепція 12-річної загальноосвітньої школи.

Тема 7. Методи та прийоми навчання

Поняття «метод навчання» і «прийом навчання». Класифікація методів навчання. Характеристика методів навчання за джерелом знань, за рівнем пізнавальної активності, за логікою передачі та сприймання навчальної інформації, за ступенем самостійності діяльності. Методи стимулювання та мотивації навчальної діяльності. Характеристика інтерактивних методів навчання.

Тема 8. Форми організації навчального процесу в сучасній школі

Історія розвитку форм організації навчання. Класифікація форм організації навчального процесу. Характеристика форм організації навчання у школі. Особливості класно-урочної системи. Урок як форма організації навчання. Типи та структура уроків. Сучасні вимоги до проведення уроків. Підготовка вчителя до уроку. Альтернативні форми організації навчання.

Тема 9. Контроль і оцінювання успішності навчально-пізнавальної діяльності учнів

Сутність, функції, види контролю. Методи, форми та принципи контролю. Система оцінювання знань. Критерії оцінювання. «Ефекти суб'єктивізму». Оцінка результатів навчально-пізнавальної діяльності учнів, її призначення. Проблема відставання учнів у навчанні. Неуспішність учнів, основні причини та передумови.

Тема 10. Основи школознавства

Організація управління школою. Функції керівників школи. Ефективність управління загальноосвітньою школою. Методична робота в школі. Навчально-виховна робота в школі. Педагогічна рада, зміст і організація її роботи. Наукова організація педагогічної праці в школі. Критерії оцінки роботи вчителів. Підвищення кваліфікації та атестація вчителів. Реформа шкільництва. Концепція нової української школи.

6.2. Структура навчальної дисципліни

Назви змістових модулів і тем	Кількість годин					
	Форма навчання: денна					
	Усього	у тому числі				
лекції		практичні (семінарські)	лабораторні	індивідуальна робота	самостійна робота	
Модуль 1						
Тема 1. Педагогіка як наука і навчальна дисципліна	10	4				6
Тема 2. Теоретико-методологічні основи науково-педагогічних досліджень	10	2	2			6
Тема 3. Соціалізація особистості: соціально-педагогічні аспекти	8	2	2			4

Тема 4. Особливості педагогічної професії та особистість вчителя в сучасних реаліях	8	4				4
Тема 5. Виховання як педагогічний процес	8	2	2			4
Модульна контрольна робота	1	1				
Разом за модуль	45	15	6			24
Модуль 2						
Тема 6. Основи дидактики як теорії освіти та навчання	10	4	2			4
Тема 7. Методи та прийоми навчання	10	4				6
Тема 8. Форми організації навчального процесу в сучасній школі	8	2	2			4
Тема 9. Контроль і оцінювання успішності навчально-пізнавальної діяльності учнів	8	2	2			4
Тема 10. Основи школознавства	8	2	2			4
Модульна контрольна робота	1	1				
Разом за модуль	45	15	8			22
Разом за семестр	90	30	14			46

Назви змістових модулів і тем	Кількість годин					
	Форма навчання: заочна					
	Усього	у тому числі				
лекції		практичні (семінарські)	лабораторні	індивідуальна робота	самостійна робота	
Модуль 1						
Тема 1. Педагогіка як наука і навчальна дисципліна	8	2				6
Тема 2. Теоретико-методологічні основи науково-педагогічних досліджень	10	2				8
Тема 3. Соціалізація особистості: соціально-педагогічні аспекти	8					8
Тема 4. Особливості педагогічної професії та особистість вчителя в сучасних реаліях	10		2			8
Тема 5. Виховання як педагогічний процес	10	2				8
Тема 6. Основи дидактики як теорії освіти і навчання	10	2				8
Тема 7. Методи і прийоми навчання	10		2			8
Тема 8. Форми організації навчального процесу в сучасній школі	8					8
Тема 9. Контроль і оцінювання успішності навчально-пізнавальної діяльності учнів	8					8
Тема 10. Основи школознавства	8					8
Разом за модуль	90	8	4			78
Разом за семестр	90	8	4			78

6.3. Теми практичних (семінарських, лабораторних) занять

№ з/п	Назва теми	Кількість годин	
		денна	заочна
1	Теоретико-методологічні основи науково-педагогічних досліджень	2	
2	Соціалізація особистості: соціально-педагогічні аспекти	2	
3	Особливості педагогічної професії та особистість вчителя в сучасних реаліях		2
4	Виховання як педагогічний процес	2	
5	Основи дидактики як теорії освіти і навчання	2	
6	Методи і прийоми навчання		2
7	Форми організації навчального процесу в сучасній школі	2	
8	Контроль і оцінювання успішності навчально-пізнавальної діяльності учнів	2	
9	Основи школознавства	2	
	Разом	18	4

6.4. Самостійна робота

	Назва теми	Кількість	
		денна	заочна
1	Педагогіка як наука і навчальна дисципліна	6	6
2	Теоретико-методологічні основи науково-педагогічних досліджень	6	8
3	Соціалізація особистості: соціально-педагогічні аспекти	4	8
4	Особливості педагогічної професії та особистість вчителя в сучасних реаліях	4	8
5	Виховання як педагогічний процес	4	8
6	Основи дидактики як теорії освіти і навчання	4	8
7	Методи і прийоми навчання	6	8
8	Форми організації навчального процесу в сучасній школі	4	8
9	Контроль і оцінювання успішності навчально-пізнавальної діяльності учнів	4	8
10	Основи школознавства	4	8
	Разом	46	78

7. ІНСТРУМЕНТИ, ОБЛАДНАННЯ ТА ПРОГРАМНЕ ЗАБЕЗПЕЧЕННЯ, ВИКОРИСТАННЯ ЯКИХ ПЕРЕДБАЧАЄ НАВЧАЛЬНА ДИСЦИПЛІНА

Технічні засоби: мультимедійний пристрій для проведення лекційних і практичних занять, ноутбук.

8. РЕКОМЕНДОВАНІ ДЖЕРЕЛА ІНФОРМАЦІЇ

Основна література

1. Вітвицька С.С. Основи педагогіки вищої школи: Методичний посібник для студентів магістратури. – Київ : Центр навчальної літератури, 2003. – 316 с.
2. Волкова Н.П. Педагогіка: Навч. посібник. 3-тє вид. – К.: Академвидав, 2009. – 616 с.
3. Галузяк В.М., Сметанський М.І., Шахов В.І. Педагогіка: Навч. посібник – 4-е вид., випр. і доп. – Вінниця: ДП «Держ. картографічна фабрика», 2007. – 400 с.
4. Ковальчук Л.О., Ковальчук О.Б. Система освіти зарубіжних країн : Навчальний посібник. – Львів : Видавничий центр ЛНУ імені Івана Франка, 2003.
5. Кузьмінський А.І. Педагогіка вищої школи: Навч. посіб. – К. : Знання, 2005. – 486 с.
6. Кузьмінський А.І., Омеляненко В.Л. Педагогіка: Підруч. – К.: Знання, 2007. – 447 с.
7. Мойсеюк Н.Є. Педагогіка. Навч. посібник. 5-е вид. – К., 2009. – 656 с.
8. Нагасв В.М. Методика викладання у вищій школі: Навч. посіб. – К. : Центр учбової літератури, 2007. – 232 с.
9. Основи психології і педагогіки : Навч. посіб. / О.М. Степанов, М.М. Фіцула. – 2-е вид., виправл., доповн. – К. : Академвидав, 2005. – 519 с.
10. Педагогіка вищої школи : Навч. посіб. / З.Н. Курлянд, Р.І. Хмелюк, А.В. Семенова, І.О. Бартенева, І.М. Богданова. – 3-є вид., переробл., доповн. – К. : Знання, 2007. – 495 с.
11. Сидоренко О.Л. Приватна вища освіта: шляхи України у світовому вимірі. – Х.: Основа, 2000. – 256 с.
12. Фініков Т. Сучасна вища освіта: світові тенденції і Україна. К.: Тансон, 2002. 175 с.
13. Фіцула М.М. Педагогіка вищої школи: Навч. посіб. / М.М. Фіцула. – К.: Академвидав, 2010. – 454 с.
14. Фіцула М.М. Педагогіка: Навч. посібник. – К.: Академвидав, 2005. – 560 с.
15. Чернілевський Д.В., Томчук М.І. Педагогіка та психологія вищої школи : Навч. посібник для студ. вищих навч. закл. – Вінницький соціально-економічний ін-т Ун-ту «Україна». – Вінниця, 2006. – 402 с.
16. Ягупов В.В. Педагогіка: Навч. посібник. – К.: Либідь, 2003. – 560 с.
17. Ковальчук Л.О. Основи педагогічної майстерності: навч. посіб. для студ. вищ. навч. закл. – Л.: ЛНУ ім. І. Франка, 2007. – 604 с.
18. Топузов О. М. Педагогічна майстерність: розвиток професійно-педагогічної адаптивності та соціальної рефлексії майбутнього вчителя: навч. посіб. / О. М. Топузов, О. В. Малихін, Т. Л. Опалюк. – Київ : Педагогічна думка, 2018. - 291 с.
19. Педагогічна майстерність. Практикум / [авт.-упоряд. Л. В. Галіцина]. - К. : Шкільний світ, 2012. - 118 с.
20. Педагогічна майстерність сучасного вчителя: теорія і практика: підруч. за кредит.-модул. технологією навч. для бакалаврів / Бельчева Т. Ф. [та ін.] ; Мелітоп. держ. пед. ун-т ім. Б. Хмельницького. – Мелітополь: Видавничий будинок ММД, 2010. - 360 с.

Допоміжна література

1. Барбіна Є. С. Педагогічна майстерність у сучасній парадигмі освіти // Збірник наукових праць [Херсонського державного університету]. Педагогічні науки. – 2013. – Вип. 64. – С. 181-185. URL: http://nbuv.gov.ua/UJRN/znpn_2013_64_38
2. Болонський процес у фактах і документах / Упорядники Степко М.Ф., Болюбаш Я.Я., Шинкарук В.Д., Грубіянко В.В. – Київ- Тернопіль : Вид-во ТДПУ ім. В.Гнатюка, 2003. – 52 с.
3. Бондар В.І. Дидактика: підруч. – К.: Либідь, 2005. – 264 с.
4. Вишневецький О.І. Теоретичні основи сучасної української педагогіки. – Дрогобич: Коло, 2003. – 528 с.
5. Вовк Л.П., Кузьмінський А.І., Омеляненко В.Л. Педагогіка: завдання і ситуації: Практикум. – К.: Знання–Прес, 2006. – 423 с.

6. Гомоннай В.В. Антологія педагогічної думки Закарпаття (XIX–XX ст.). – Ужгород: Вид-во «Закарпаття», 1992. – 291 с.
7. Дубасенюк О.А., Антонова О.Є. Методика викладання педагогіки: навч. посіб. для студ. вищ. навч. закл. – Житомир: Вид-во ЖДУ ім. І.Франка, 2008. – 492 с.
8. Енциклопедія освіти / Акад.пед.наук України; гол. ред. В.Г.Кремень. – К.: Юрінком Інтер, 2008. – 1040 с.
9. Журавський В.С., Згуровський М.З. Болонський процес: головні принципи входження в Європейський простір вищої освіти. – К.: ІВЦ «Політехніка», 2003. – 200 с.
10. Зайченко І.В. Педагогіка. Навч. посібн., 2-е вид. К.: КНТ, 2008. – 528 с.
11. Закон України «Про повну загальну середню освіту» // Відомості Верховної Ради (ВВР), 2020. № 31, ст. 226.
12. Карпенчук С.Г. Теорія і методика виховання: навч. посіб. для студ. / С.Г. Карпенчук; ред. Т.М. Коліна, Л.О. Біда. – 2-ге вид., перероб. і допов. – К.: Вища шк., 2005. – 341 с.
13. Книга керівника навчально-виховного закладу: Довідково-методичне видання / Упоряд. Б.М.Терещук, В.В.Скиба. – Харків: ТОРСІНГ ПЛЮС, 2005.– 688 с.
14. Конституція України. URL: <https://www.president.gov.ua/documents/constitution>
15. Лозова В.І., Троцько Г.В. Теоретичні основи виховання і навчання: Навч. посібник / Харк. держ. пед. ун-т ім. Г.С.Сковороди. – 2-е вид., випр. та доп. – Харків: ОВС, 2002. – 400 с.
16. Макаренко А.С. Методика виховної роботи. – К.: Рад. шк., 1990. – 366 с.
17. Мартиненко С.М., Хоружа Л. Загальна педагогіка: посібн. – К.: МАУП, 2002. – 176 с.
18. Мільто Л. О. Педагогічна майстерність і технологія як чинники ефективного розв'язання комунікативних задач // Сучасні інформаційні технології та інноваційні методики навчання в підготовці фахівців: методологія, теорія, досвід, проблеми. - 2012. - Вип. 31. - С. 427-432. URL: http://nbuv.gov.ua/UJRN/mitimpt_2012_31_90
19. Освітні технології: Навч.-метод. посібник / О.М. Пехота та ін.; За заг. ред. О.М.Пехоти. – К.: А.С.К, 2001. – 256 с.
20. Основні засади розвитку вищої освіти України в контексті Болонського процесу (документи і матеріали 2003 – 2004 рр.) / За ред. В.Г. Кременя, авт. кол.: Степко М.Ф., Болубаш Я.Я., Шинкарук В.Д... – Київ-Тернопіль : Вид-во ТДПУ, 2004. – 147 с.
21. Педагогіка: Хрестоматія / Уклад.: А.І.Кузьмінський, В.Л.Омеляненко. – К.: Знання – Прес, 2003. – 700 с.
22. Педагогічна майстерність: Підруч. /І.А.Зязюн, Л.В.Крамущенко, І.Ф.Кривонос та ін. / за ред. І.А. Зязюна. – К.: Вища шк., 1997. – 397 с.
23. Педагогічна мудрість віків: навч. посіб. / уклад. В.Л. Омеляненко, А.І.Кузьмінський. – К.: Знання, 2009. – 411 с. – (Навч.-метод. комплекс з педагогіки).
24. Практикум з педагогіки: Навч. посібник: Вид. 3-тє, доп. і перероб. / За заг. ред. О.А.Дубасенюк. – К.: Центр навчальної літератури», 2004. – 464 с.
25. Практична педагогіка. 99 схем і таблиць / автори-уклад. Н.П.Наволокова, В.М.Андрєєва.– Х.: ВГ «Основа», 2008.– 117 с.
26. Сорока В. В. Педагогічна майстерність в умовах цифрової освіти // Вісник Глухівського національного педагогічного університету імені Олександра Довженка. Педагогічні науки. - 2021. - Вип. 1. - С. 250-257. URL: http://nbuv.gov.ua/UJRN/vgnpu_2021_1_30
27. Староста В.І. Методологічні аспекти психолого–педагогічного дослідження: Навч.-методичний посібник. – Ужгород: Вид-во УжНУ «Говерла», 2008. – 68 с.
28. Стельмах Н. В. Педагогічна майстерність як фактор розвитку особистості дитини // Науковий вісник Миколаївського національного університету імені В. О. Сухомлинського. Педагогічні науки. - 2015. - № 3. - С. 278-283. URL: http://nbuv.gov.ua/UJRN/Nvmdup_2015_3_54
29. Химинець В.В., Стрічик П.П., Качур Б.М., Талапканич М.І. Освіта Закарпаття: Монографія. – Ужгород: «Карпати», 2009. – 464 с.
30. Щербань П.М. Прикладна педагогіка. – К.: Вища школа, 2002. – 214 с.

Інформаційні ресурси в мережі Інтернет

1. <http://www.mon.gov.ua>
2. <http://www.library.edu-ua.net/>
3. <http://www.nbu.gov.ua>
4. <http://www.ukped.com>
5. <http://www.pedmir.at.ua>
6. <http://paidagogos.com>
7. <http://www.uapravo.net>
8. <http://www.rada.gov.ua>
9. <http://www.metodportal.net>
10. <http://konserg.ucoz.ua/index/0-54>